

prima instanță - (judecătoria Soroca) Gh. Mîțu
instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat, Iuliana Oprea,
Iulia Sîrcu, Dumitru Mardari

examinând recursurile declarate de Ciubotaru Vladimir și avocatul Pralea Grigore în interesele Svetlanei Ciubotaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Ciubotaru Svetlana împotriva lui Ciubotaru Vladimir privind partajul averii proprietate comună în devălmășie,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 prin care a fost respins apelul declarat de Ciubotaru Vladimir și menținută hotărârea judecătorei Soroca din 01 februarie 2016,

c o n s t a ț ă:

La 06 iulie 2015 Ciubotaru Svetlana, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Ciubotaru Vladimir, solicitând stabilirea a câte ½ cota-parte din apartamentul nr.19, din str. Independenței, 79, orașul Soroca, și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a reiterat că, s-a aflat în relații de căsătorie cu Ciubotaru Vladimir din 02 iunie 1990 până la 03 octombrie 2013, data la care căsătoria dintre părți a fost desfăcută.

Relatează că, fiind în relații de căsătorie cu pârâtul, la 08 septembrie 2004 din sursele comune a soților au procurat apartamentul nr.19, situat în orașul Soroca, str. Independenței, 79.

Imobilul menționat a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Soroca sub nr. cadastral 7801112.050.01.019, pe numele lui Ciubotaru Vladimir.

Menționează că a încercat amiabil să își stabilească cota parte din apartamentul dat, însă nu a reușit.

Invocă că, a întocmit o procură notarială pe numele fostului soț în scopul perfectării de către acesta, în lipsa reclamantei a cotei-părți în mărime de 50% din apartament, însă pârâtul a ignorat cerințele reclamantei.

La 27 octombrie 2015, a înaintat o cerere suplimentară prin care a solicitat încasarea de la Ciubotaru Vladimir a taxei de stat în mărime de 3738 lei, cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, a cheltuielilor suportate pentru deplasări din Italia-Moldova-Italia în mărime de 803 euro, cât și încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei.

Ulterior la 01 februarie 2016, reclamanta a mai înaintat o cerere suplimentară, solicitând încasarea a taxei de stat în mărime de 3738 lei, cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, a cheltuielilor suportate pentru deplasări Italia-Moldova-Italia în mărime de 953 euro, cât și încasarea prejudiciului moral în mărime de 15000 lei.

Prin hotărârea judecătoreiei Soroca din 01 februarie 2016, acțiunea înaintată de Ciubotaru Svetlana a fost admisă parțial.

S-a atribuit Svetlanei Ciubotaru și lui Ciubotaru Vladimir, în proprietate, în mod ideal, câte ½ cotă-parte din apartamentul nr.19 situat pe str. Independenței, 79, or. Soroca.

S-a încasat de la Ciubotaru Vladimir în beneficiul Svetlanei Ciubotaru suma de 3838 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat, cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, 469 euro, convertiți în lei moldovenești potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul achitării, pentru cheltuieli de transport. În rest acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Nefiind de acord cu hotărârea judecătoreiei Soroca din 01 februarie 2016 în partea încasării cheltuielilor de judecată, Ciubotaru Vladimir, prin intermediul reprezentantului său Pavluțchi Igor, la 04 februarie 2016 a declarat apel nemotivat, ulterior la 10 martie 2016 a depus apel motivat, solicitând casarea hotărârii menționate în partea încasării cheltuielilor de judecată și pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a capetelor de cerere respective.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 17 martie 2016, cererea de apel declarată de avocatul Pavluțchi Igor în interesele lui Ciubotaru Vladimir a fost restituită ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 18 aprilie 2016, Ciubotaru Vladimir a mai depus o cerere de apel, solicitând repunerea în termen, admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, și anume în partea încasării cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016, a fost respinsă cererea apelantului Ciubotaru Vladimir privind repunerea în termen pentru declararea apelului, și s-a restituit apelul declarat de Ciubotaru Vladimir.

La 09 august 2016, Ciubotaru Vladimir, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2016 s-a admis recursul declarat de Ciubotaru Vladimir.

S-a casat încheierea Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016, și s-a remis cauza la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2016, a fost respinsă cererea apelantului Ciubotaru Vladimir privind repunerea în termen pentru declararea apelului, și s-a restituit apelul declarat de Ciubotaru Vladimir.

La 13 ianuarie 2017, Ciubotaru Vladimir, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurrate, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție 08 februarie 2017 s-a admis recursurile declarate de către Vladimir Ciubotaru și avocatul acestuia Vasile Gușan.

S-a casat integral încheierea Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care, s-a repus Vladimir Ciubotaru în termenul de declarare a apelului.

S-a remis cauza pentru judecarea apelului în fond la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 s-a respins apelul declarat de Ciubotaru Vladimir și s-a menținut hotărârea judecătoreiei Soroca din 01 februarie 2016.

La 21 iunie 2017 Ciubotaru Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 și a hotărârii judecătoreiei Soroca din 01 februarie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea parțială hotărârilor menționate și emiterea unei decizii de respingere a acțiunii în partea încasării cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu soluția instanțelor investite cu judecarea fondului în partea încasării cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării apelului instanța nu a constatat și elucidat circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii în fond, astfel fiind aplicate greșit normele de drept material și procedural. În opinia recurentului în mod eronat au fost încasate cheltuielile de judecată.

Susține recurentul că, la materialele dosarului nu există nici o dovadă că Ciubotaru Svetlana locuiește în altă țară, iar instanțele ierarhic inferioare fără a aprecia just toate circumstanțele au încasat de la pîrît cheltuieli de transport în sumă de 469,94 euro.

Mai susține că instanța a încasat din contul pîrîtilui cheltuieli de transport pentru ședințele care au fost amânate exclusiv din vina reclamantei.

Menționează recurentul că, a propus reclamantei încheierea unei tranzacții de împăcare deoarece a recunoscut dreptul ei la ½ cotă parte din imobil, însă ultima a refuzat încheierea tranzacției insistând asupra examinării cauzei în instanța de judecată și astfel nu este vina lui pentru cheltuielile suportate.

Invocă că, atât hotărârea primei instanțe cât și decizia instanței de apel relevă o insuficiență analiză a probatoriului administrat în cauză ce a condus la reținerea unei situații de fapt incorecte.

Astfel, concluzia instanțelor investite cu judecarea fondului este neîntemeiată.

La 14 iulie 2017 avocatul Pralea Grigore în interesele Svetlanei Ciubotaru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei menționate și emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2200 lei.

În motivare a reiterat că, pe parcursul examinării litigiului a suportat cheltuieli pentru asistență juridică atât la examinarea cauzei în primă instanță cât și în apel.

Indică că, cerința de încasare a cheltuielilor pentru transport și anume deplasările de după hotărârile țării, pentru participare la ședințele de judecată au fost înaintate deoarece ședințele de judecată erau amânate din motivul lipsei reclamantului.

Relatează că, la examinarea cauzei în apel a înaintat instanței o cerere de încasarea a cheltuielilor suportate în apel, însă instanța nu s-a expus asupra acesteia, astfel n-au fost soluționate toate aspectele cauzei și s-a încălcat dreptul al o justiție echitabilă.

Consideră recurentul că, încălcările instanței de apel au dus la soluționarea greșită a pricinii, aprecierea arbitrară a probelor, iar cumulativ toate acestea aduc atingere și încălcă dreptul la un proces echitabil prevăzute de art.6 CtEDO.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 25 aprilie 2017.

Potrivit prevederilor art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare copia deciziei a fost expediată părților la 15 iunie 2017 (f.d.33 Vol.II) și recepționată de recurenți la 19 iunie 2017 (f.d.34-35 Vol.II).

Cererile de recurs au fost declarate la 21 iunie 2017 și respectiv 14 iulie 2017, prin urmare recursurile sunt declarate în termenul prevăzut de art.434 Codul de procedură civilă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2017 recursurile înaintate de Ciubotaru Vladimir și avocatul Pralea Grigore în interesele Svetlanei Ciubotaru au fost declarate admisibile.

Potrivit art.444 Codul de procedură civilă recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Analizând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs, Colegiul consideră recursurile drept întemeiate și care urmează a fi admise din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 442 alin.(1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Reieșind din norma citată, instanța de recurs se va expune asupra legalității deciziei instanței de apel doar în partea contestată de către recurenți.

Recursurile formulate de recurenți vizează doar încasarea cuantumului cheltuielilor de judecată.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Pralea Grigore în interesele Svetlanei Ciubotaru.

Din materialele dosarului se reține că, în cadrul examnării apelului declarat de Ciubotaru Vladimir, intimata Ciubotaru Svetlana a înaintat o cerere prin care a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 4300 lei cheltuieli de asistență juridică, 710,44 euro și suma de 7829 rube rusești cheltuieli de transport, însă instanța de apel nu a dat nici un răspuns celor solicitate.

Potrivit prevederilor art. 94 alin.(3) Codul de procedură civilă, obligația de a se pronunța în privința repartizării cheltuielilor de judecată revine nu numai instanței de fond, dar și celei de apel, recurs și revizuire. În acest sens, partea interesată ar putea solicita, spre exemplu, plata pentru asistența juridică și în cererea de recurs, precum și în referințele la acestea, cu justificările de rigoare.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința demersului înaintat constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece recurentului nu i-a fost acordată posibilitatea de a ***ști dacă argumentele invocate au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzită.***

Or, instanța are obligația de a răspunde prin motivare la toate argumentele prezentate de părți, întrucât numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizat un control public al administrării justiției (hotărârea Hirvisaari c. Finlanda din 27 septembrie 2001), iar abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința pretențiilor formulate constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Întinderea obligației privind motivarea poate varia în funcție de natura deciziei (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27) și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței: trebuie să se țină seama în special de diversitatea motivelor pe care un reclamant le poate ridica în instanță și de diferențele din statele contractante în materie de dispoziții legale, cutume, concepții doctrinare, prezentarea și redactarea hotărârilor și deciziilor (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27).

Cu toate acestea, atunci când un motiv (argument), invocat de o parte este decisiv pentru rezultatul procedurii, ***impune un răspuns specific și explicit*** (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 30; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 28).

În conformitate cu art.239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin.(1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, trebuie să se țină seama de rolul atribuit instanței de apel în ordinea juridică națională, de natura sistemului de apel intern, de întinderea *competențelor instanței de apel*, de modul în care au fost realmente prezentate și protejate interesele reclamantului în fața acestuia și, *mai ales, de natura chestiunilor pe care trebuia să le soluționeze* (*Botten împotriva Norvegiei*, 19 februarie 1996, pct. 39, *Culegere de hotărâri și decizii*, 1996-I).

CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (*Hirvisaari împotriva Finlandei*, pct. 30, in fine).

Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărîre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza *Hiro Balani vs. Spania*, 1994).

Pe de altă parte, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, de natura prin urmare să justifice casarea cu trimitere spre rejudecare.

Decizia Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția respectiv, au fost lăsate neanalizate argumentele invocate de intimat în cererea înaintată.

Pornind de la aceste aspecte, Curtea a constatat că, în speță, instanța de apel nu s-a pronunțat în nici un fel asupra tuturor argumentelor invocate de intimată prin cererea înaintată, prin urmare motivarea nu întrunește cerințele procedurale prevăzute de art. 241 alin.(5) Codul procedură civilă.

Drept urmare, argumentele reiterate de către recurent și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs.

Cu referire la recursul declarat de Ciubotaru Vladimir.

Materialele cauzei atestă că, reclamanta Ciubotaru Svetlana s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată prin care a solicitat atribuirea a cîte ½ cotă parte fecăruia din apartamentul nr.19 situat pe str. Independenței, or. Soroca.

Totodată pe lîngă cerința de parataj a averii, reclamanta a solicitat și încasarea cheltuielilor de judecată compuse din plata taxei de stat în mărime de 3783 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei, cheltuieli de transport în mărime de 953 euro.

La examinarea cauzei în fond pîrîtul Ciubotaru Vladimir a recunoscut acțiunea fiind de acord cu atribuirea a cîte ½ cotă parte fecăruia din apartamentul nr.19 situat pe str. Independenței, or. Soroca.

Potrivit prevederilor art.82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Art.94 alin.(1) Codul de procedură civilă, statuează, că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea judecătoreiei Soroca din 01 februarie 2016 s-a atribuit Svetlanei Ciubotaru și lui Ciubotaru Vladimir, în proprietate, în mod ideal, câte ½ cotă-parte din apartamentul nr.19 situat pe str. Independenței, 79, or. Soroca.

S-a încasat de la Ciubotaru Vladimir în beneficiul Svetlanei Ciubotaru suma de 3838 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat, cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, 469 euro, convertiți în lei moldovenești potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul achitării, pentru cheltuieli de transport.

Potrivit materialelor cauzei civile, la depunerea cererii de chemare în judecată reclamanta Ciubotaru Svetlana nu a achitat taxa de stat.

Fiind încasată în întregime de la pîrît prin hotărâre judecătorească instanța nu a indicat motivele încasării plății taxei de stat doar de la pîrît, deși din conținutul hotărârii reiese că reclamantul a fost de acord cu partajarea averii a câte ½ cotă parte fiecăruia.

Prin urmare, cuantumul taxei de stat stabilit prin Legea taxei de stat este unul ce asigură părților accesul liber și egal la justiție, prin respectarea principiului diminuării impedimentelor economico-financiare la realizarea acestui drept fundamental, dar și protecția părții care a pierdut procesul obligată la restituirea nu doar a valorii acțiunii dar și la compensarea cheltuielilor de judecată.

Cadrul legal procesual stabilește expres repartizarea cheltuielilor de judecată între părți.

Reclamanta a mai indicat că, pentru a fi reprezentată în cadrul prezentului proces civil a apelat la serviciile unui avocat și potrivit bonului de plată nr.632779 din 13 octombrie 2015 a achitat avocatului un onorariu în suma de 5000 lei. (f.d.61).

Mandatul avocațial nr.0139066 din 23 octombrie 2015 anexat la materialele pricinii denotă faptul că reclamanta Ciubotaru Svetlana a fost reprezentată în proces de avocatul Efim Belous.

Potrivit prevederilor art.96 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada existenței și întinderii lor.

Colegiul reține că, încasarea sumei de 5000 lei, fără ca la materialele dosarului să fie anexată lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora, respectiv este imposibil de stabilit volumul de servicii care a fost prestat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa afirmă că, partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată *realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil*.

Potrivit pct.16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Unuiunii Avocaților din RM, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, *se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.*

Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activității efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existența litigiului și/sau reputația celui care acordă asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.

De asemenea, tot subscris caracterului rezonabil, ele trebuie să fie și previzibile, adică să fie la timp recunoscute de cel împotriva căruia se fac, pentru ca acesta să aibă dreptul a le contesta și combate.

Potrivit jurisprudența CEDO contra Moldovei (cauza Boicenco vs Moldova), Curtea a considerat drept motivate costurile și cheltuielile reclamantului ca fiind necesare, realmente angajabile și rezonabile ca mărime, reieșind din copia contractului de asistență juridică, încheiat între client și avocat, în care a fost stabilit costul unei ore de lucru a avocatului, copiile chitanțelor bancare, care confirmă plata achitată avocatului și listele, prin care au fost argumentate numărul orelor petrecute la soluționarea litigiului.

Curtea a menționat că la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depus de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

La fel, și concluzia privind încasarea cheltuielilor de judecată, compuse din cheltuieli de transport în cuantum de 469,94 euro, este una pripită, fără a fi argumentată necesitatea încasării acestor cheltuieli.

Potrivit prevederilor art.121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Prin urmare, reieșind din norma citată instanța urma să analizeze cu exactitate legalitatea copiilor biletelor de avion prezentate ca probă, să verifice domiciliul permanent și temporar al reclamantei, dacă corespunde cu cel indicat în cererea de chemare în judecată sau se află într-o altă localitate din țară sau de peste hotare, întru confirmarea justă a acestor cheltuieli, în măsura necesității.

Astfel, sumele solicitate cu titlu de cheltuieli de judecată de către reclamant sunt exagerate, în raport cu obiectul litigiului, au un vădit caracter voluntar și nu îndeplinesc cerința caracterului rezonabil.

De altfel și CEDO reține că, cheltuielile de judecată efectuate în proces urmează să fie recuperate de partea care are câștig de cauza numai *în măsura în care constituie cheltuieli reale și necesare și rezonabile*.

Instanța, pentru a proceda la o corectă aplicare a dispozițiilor art. 94 Codul de procedură civilă trebuia să analizeze, prin prisma dispozițiilor legale menționate, mărimea acestora *ca fiind rezonabile, adică să nu fie exagerate, reale și suficiente*. Partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli, decât în măsura în care se constată necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Realitatea cheltuielilor ține de justificarea că ele au fost concepute într-o legătură strictă și indisolubilă cu litigiul, au precedat sau au fost contemporane acestuia și concepute de partea care le-a suportat, ca având caracter indispensabil din perspectiva sa.

Deci la încasarea cheltuielilor de judecată instanța urma să constate că cheltuielile de judecată au fost stabilite efectiv, dovedite, au un caracter real, necesar și rezonabil cauzei examinate.

Potrivit jurisprudenței Europene, garanțiile implicite ale art. 6 § 1 includ obligația de a motiva hotărârile judecătorești (H. împotriva Belgiei, pct. 53). O decizie motivată permite părților să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza lor.

Deși o instanță internă dispune de o anumită marjă de apreciere în alegerea argumentelor și admiterea probelor, acesta trebuie să-și justifice activitatea precizând motivarea deciziilor luate (Suominen împotriva Finlandei, pct. 36).

În plus, respingând un apel, instanța de apel poate, în principiu, să se limiteze la a-și însuși motivele hotărârii instanței de grad inferior [Garcia Ruiz împotriva Spaniei (MC), pct. 26 – a se compara, a contrario, cu Tatishvili împotriva Rusiei, pct. 62]. Cu toate acestea, *noțiunea de proces echitabil impune ca o instanță internă care și-a motivat decizia pe scurt, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță de grad inferior sau altfel, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe de grad inferior* (Helle împotriva Finlandei, pct. 60).

Prin urmare, reieșind din limitele judecării apelului și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul *a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii care au importanță pentru soluționarea litigiului*.

Instanța de recurs menționează că, motivarea hotărârilor judecătorești se impune din perspectiva dreptului la un proces echitabil, întrucât numai pe această cale se poate verifica maniera în care, în circumstanțele concrete ale cauzei, a fost soluționat procesul. Exigența motivării este esențială în administrarea adecvată a justiției, în condițiile în care considerentele reprezintă partea cea mai întinsă a hotărârii, locul în care se indică motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței.

În lipsa unei motivații este imposibil să se determine dacă respectivul argument a fost doar neglijat sau, dacă dimpotrivă, el a făcut obiectul unei respingeri implicite, și în această ipoteză, pentru ce motive.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că s-a constatat încălcarea normelor de drept material, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei este necesar de ținut cont de cele expuse și instanța să pronunțe o decizie întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.c), art.445 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Ciubotaru Vladimir și avocatul Pralea Grigore în interesele Svetlanei Ciubotaru.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciubotaru Svetlana împotriva lui Ciubotaru Vladimir privind partajul averii proprietate comună în devălmășie, cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadî

judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Iulia Sîrcu

Dumitru Mardari